

KIS LAP

KETTEN ÉS EGYEDÜL. (Lásd a 330. lapon.)

XXXI. kötet, 21. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1886. november 21-én.

A TÜNDÉR KASTÉLY.

— Elbeszélés, képekkel. —

(Folytatás)

MICZIKE most már nagyobb kívánsággal vette kezébe a könyvet, sokáig nézegette a kitörölt írást s végre fölkiáltott:

— Akár nevensz, akár nem, de a mi ide volt írva, az az én nevem.

— Mi jut eszedbe! Már hogy jutna oda a te neved?

Kikaptam a kezéből a könyvet és néztem a kitörült írást. Most, hogy Miczike rávezetett, most már én is világosan el tudtam olvasni.

— Csakugyan... Mária Regina... ez van ide írva. De hát, hogy lehet ez? Hiszen te sohasem voltál Rózsahelyen és ez a könyv nem volt a tied?

— Persze hogy nem... és a mamánké sem lehetett, mert ez nem az ő neve és ő kicsi korában nem is élt ott... a nagymamánk neve is más volt.

— Ez nagyon sajtós... ma csupa titokzatos dolgokat látunk és halunk. Pedig ez a könyv okvetetlenül onnan került ide... valakié lehetett, aki hajdan még a nagyapával együtt élt ott.

— De kicsoda? Soha sem hallottam ilyen nevű rokonunkról.

— Én sem... ez nagyon titokzatos... ez is olyas valami, amit rejtegetnek előlünk... Ez nem szép a nagyapától. Oh, nagyapa olyan rossz mi hozzánk!

— No, Gusztika, azt talán nem szabad mondanunk..... Hanem az bizonyos, hogy magam is szeretném tudni, ki volt az, aki az én nevemet viselte?

— Tudod mit? Majd kifürkészszük talán ott Rózsahelyen. Csak a kis Paliának ne szólj semmit, mert ő kifecsegné, hogy miben törjük a fejünket.

— Igen, de azt talán nem jól fogjuk tenni, ha leselkedünk, kutatgatunk...

— Azt nem is fogjuk tenni... én sem akarom a nagyapa titkait kutatgatni... de ha mégis megtudnók, mért nem szóltak előttünk soha erről a falusi jószágáról, aztán mért nem szabad ott nekünk senkivel barátságot kötni?... és mit jelent a te neved ebben a könyvben?... azt nagyon érdekes volna tudni.

— Igen, az nagyon érdekes volna.

Egyelőre nem juthattunk tovább, hiába törtük volna fejünket. De nem is maradt erre sok időnk, mert nagy dolgunk volt mindenféle holmink összeszedésével. Hosszu időre készültünk elköltözni, gondoskodni kellett, hogy magunkkal vigyünk minden játékot, könyvet és más sokféle apróságot. Az öreg Ágnesnek is segítettünk a csomagolásnál és eközben fontos dolgot tudtam meg. Legalább akkor annak hittem. Mert, amint az öreg Ágnesel beszélgettem, egyszer azt kértem:

— De hogy leszünk mi ott, Ágnes dada? Maga sem ismeri azt a házat, sem az embereket... utóljára még be se mehettünk, oda sem találunk.

— Ne féljen semmit, kisasszonykám. A vasuti állomásnál várni fog az öreg kulcsárné, az már tud mindent, mondta a nagyapa.

— A kulcsárné? Hát lakik ott valaki?

— Persze! Csak nem lehet a ház egészen elhagyva? Ott él az öreg kulcsárné,

aki ott volt már nagyapa kicsi korában is. Az fog rólunk gondoskodni.

Szaladtam e fontos hírrel Miczi-kéhez.

— Ez nagyon jó nekünk, mondtam. Tudod, az ilyen vén kulesárné mindent tud, ő majd elbeszéli nekünk, micsoda titok történt ott.

— Igen, ha elbeszéli! De hátha úgy tesz, mint nagyapa, meg az öreg Ágnes és nem mond nekünk semmit? . .

Ez kissé lehütötte reményeimet, pedig már a fejembe vettem, hogy azon a Rózsahelyen valami érdekes titkot kellene megtudnunk. Alig vártam már, hogy ott legyünk s roppant lassan mult a nap. Pedig azután még az éj következett, csak-hogy ezt szerencsésen átaludtam, hát gyorsan elmúlt. Másnap aztán odajutottunk új lakhelyünkre.

Azt mondják az öregek, hogy ritkán teljesedik be akár a jó, akár a rossz egészen úgy, a mint az ember várja. A ki valami rossztól fél s az csakugyan bekövetkezik, úgy találja, hogy nem olyan borzasztó az, mint hitte; a ki pedig valami kellemes dolgot vár, az meg, amikor elérte, azt hiszi, hogy még sokkal kellemesebb is lehetne.

Hanem a mi új lakhelyünk, az kivétel volt, az csakugyan kielégítette minden reményünket. Azért emlékszem is azokra a napokra még most is oly tisztán, mintha tegnap történt volna minden. Csak az utazásunk, az nem volt egészen olyan, a minőnek reméltük; de hát erről senki sem tehetett, mert a felhőknek senki sem parancsolhat; — már pedig azon a napon sűrű, makacs eső eredt meg.

A nagyapától hamar elbucsuztunk, mert ő nem szerette a hosszás és érzékeny bucsuzgatást. Sorra megesókolt mindnyájunkat és inkább szigoruan ránk parancsolt, hogy jól viseljük magunkat, ne felejtjük el, amire intett. Miczike megpróbálta egy kicsit sirni, a mint bucsuzáskor szokás, de még neki sem akarózott igazán; mert hiába, rövid eszü gyermekek voltunk s voltaképp úgy titokban inkább örültünk, hogy nem leszünk a szigoru nagyapa szemei előtt, hanem messze falun, szabadon. Zuhogó esőben hajtattunk ki a vasuti állomáshoz, beültünk a vasuti kocsiba és csakhamar messze robogtunk a várostól. De az utazás, melynek annyira örültünk előre, nem volt valami mulatságos, mert folytonosan esett az eső. Ha kinéztünk is a kocsii ablakán, nem láttunk semmit. Az öreg Ágnes dadánk pedig azon aggódott, hogy ha megérkezünk és ha nem vár ránk kocsii, hogy jutunk a nagy esőben a házhoz? — pedig a rózsahelyi kastély bizonyosan messze van az ottani állomástól.

De még oda sem értünk, mikor az eső megszűnt, a felhők szétfoslottak és gyönyörű szivárványt láttunk. És mikor kiszálltunk a vasuti kocsiból, a legpompásabb nyári nap ragyogott. Gyalog sem kellett mennünk, mert hintó várt reánk; egy öreg kocsis jött eléinkbe s mintha ismert volna, tudtunkra adta, hogy ő a nagyapa kocsisa, tessék beülni a hintóba. Be is ültünk szaporán, de persze nem ültünk nyugodtan, folyvást nézegettünk jobbra balra, hogy megláthassuk a házat, melyben ezentúl lakni fogunk. De azt nem láthattuk meg mindjárt.

— Amott tul van, a falu tulsó végén, azon a nagy fasoron tul, monda az öreg kocsis.

Az egész falun végig kocsiztunk s városi gyerekek levén, kik mindig a nagy házakat láttuk, ugyancsak megbámultuk az apró falusi házikókat. De ez sem érdekelt most sokáig, csak a magunk lakására voltunk kíváncsiak. Már végig mentünk az egész falun, ki is jutottunk belőle újra, aztán hosszú fasorban kocsiztunk jó ideig. Végre oldalt kanyarodott a kocsi és egyszerre ott termettünk a rózsahelyi kastély előtt. Tapsoltunk örömlében, annyira megtetszett mindjárt első pillantásra. Ódon uri kastély volt és a nagypapa hiába haragudott a nevére, mert igazán ráillett. A magas falkerítésben nyíló kapun át berobogva, igazi rózsaeerdőbe jutottunk. Tágas, virágos udvar terült a kastély előtt, egyben a kerttel, mely, mint láttuk, a kastély mögött messzire nyulhatott. Lombos nagy fák álltak sűrűn egymás mellett, közben kis tisztásokon nagy rózsabokrok és más virágok. Minden a legszebb rendben, mintha nem is elhagyott kastély volna.

Nem is volt elhagyott. Az ajtóban már intett felénk valaki.

Az öreg kulcsárné volt. Messziről azt hittem, legalább is száz esztendő. Töpörödött, sovány, egészen ősz volt, csak a szeme ragyogott élénken. Mikor azonban a kocsi megállt, s kiszállani készültünk, a gyöngének látszó agg nő oly könnyedén emelt ki egymásután mindhármunkat, mintha csak afféle pólyás babák volnánk. És eközben könyezett is, aztán reszkető hangon mondá:

— Oh, Istenem... csakhogy mégis megértem... láthatom az én kedves gazdám kis unokáit!

Mi kissé zavarban voltunk s nem tudtuk, mit mondjunk a jó asszonynak. Miczike találta föl magát leghamarább.

— Mi is örvendünk, hogy ide jutottunk... igyekezni fogunk, hogy szeressen minket.

Az agg nő lehajolt és megölelve Miczikét, csodálkozva nézett rá, aztán mintegy elfeledkezve mondá:

— Szakasztott a Mária Regina...

— Hiszen az is vagyok, az a nevem, felelé Miczike nevetve.

Nekem azonban föltűntek a kulcsárné szavai s mohón kérdém:

— Ki az, a kihez Miczike annyira hasonlít? Ki az a másik Mária Regina és hol van?

— Nem értem, mit kérdez, kedvesem, felelt erre a kulcsárné. Különb is ne álldogáljunk itt, az ebéd készen van; tudom, hogy éhesek, mert már ugyancsak elmúlt az ebéd ideje.

— De milyen éhes vagyok! szólt Palika. Bizony menjünk!

Boszankodtam kissé, hogy nem beszélhetek tovább, mikor ime mindjárt megérkezésünk percében már újra hallok valami titokzatos dolgot. De nem kellett a többiekkel. A földszinten egy nagy szoba ajtaja állt nyitva.

— Ez lesz a nappali szobájok, kedveseim, szólt a kulcsárné. Itt fognak tanulni, dolgoztatni, rosz időben játszani is. Amott ajtó nyílik a szobából egyenesen a kertbe.

2
Ig
dar
ass
a f

a s
az
tot
val

— Jaj, de jó lesz! szólt Miczike. Így kedvünkre járhatunk ki és be.

— Persze! Ezért szerették ezt hajdan anyyira az én kedves ifiuram és kisasszonykám is. Mindjárt gondoltam, hogy a fiataltság most is szeretni fogja.

— De hát kikről beszél hajdaniak-

ról? Apácskánkról? Hát voltak többen, volt neki testvére is? Soha sem hallottam a nagyapától.

A kulcsárné úgy tett, mintha nem hallotta volna. Vagy talán igazán nem hallotta? Elég az hozzá, nem felelt semmit, hanem fölfelé sietett a lépcsőn.

... NÉZZÉTEK, ITT AJTÓ IS VAN! (Lásd a 328. lapon.)

— Csak jöjjenek utánam, elvezetem a szobáikba, ott kimosakodnak egy kicsit az uti porból.

Az emeleten két csinos szobát nyitott s így szólt:

— Ebben lesz a dada a kis Palikával... itt a másikban meg a kisasszo-

nyok... ez volt mindig a kisasszonyok szobája.

Tessék, már megint kisasszonyokat emleget. Kik azok? Soha sem hallottam hírét valami kisasszony rokonunknak. De már megint nem kérdezősködhettem, mert a kulcsárné elsietett, hogy majd

tálaltatja az ebédet. Az ebédnél aztán magam sem gondoltam egyébre, mint a jó ételekre, mert csakugyan nagyon megéhezünk, az ebéd pedig kitünő volt. Ebéd után ki akartunk menni a kertbe, de nem eresztettek, mert még nagyon nedves volt az eső után. E helyett szabad volt végig járnunk a kastély összes termeit, a mivel el is mulattunk késő estig. Minden olyan érdekes volt ott. A butorok mind ódon divatúak, az üvegszekrényekben, asztalokon százféle drága, régi apróság, mind a legteljesebb rendben a maga helyén. De leginkább érdekelték a falakon függő képek. Ezek is mind régi, fakó arcképek voltak, régi divatu ruhákban lefestve s volt köztök egy nő arcképe, mely nagyon hasonlított Miczikére, csak hogy már idős nőt ábrázolt s a kulesárné azt mondta, hogy ez a nagymamának arcképe.

A sok nézéstől, fürkészgetéstől elfáradva fekiúdtunk le, kívánva, hogy másnap szép idő legyen s a kertben kezdhessük meg kutatásainkat. Kivánságunk be is teljesedett.

Gyönyörű nyári nap volt s mindjárt a reggeli után kérdeztük, szabad-e kisétálnunk.

— A kertbe szabad, felelé az öreg dada. De ha másféle akarnak menni, szőlőjének, akkor elkisérem.

— Oh, elég lesz nekünk a kert is, felelé. Nagyapa ugy is azt kívánja, hogy ne járjunk másféle... csak jó nagy legyen a kert, lehessen benne szaladgálni, buvócskát játszani.

— Azt ugyancsak megtehetik, szolt a kulesárné. Egész sűrű erdő, bozót van ott, kivált a hátsó részében.

— Akkor pompásan fogunk mulatni! mondá Miczike.

— Persze, míg el nem jön az új nevelő és megint rá nem kényszerít a leczkére, sohajtá Palika.

— Oh te csuf kis ficzkó! förmedtünk rá. Mit emlegeted mindjárt ezt? El akarod rontani mindjárt az első napunkat?

Palika duzzogott. Hogy csúfnak neveztek, azt nem bánta volna; de az mindig bosszantotta, ha kicsinek neveztek; nagyon szeretett volna már nagyobb lenni, mert ha valami fontosabb dolgunk volt nekünk leányoknak, titkolóztunk előtte. Most azonban nem sokat törődtünk duzzogásával s szaladtunk ki a kertbe, ő pedig utánunk. Csakugyan szép, nagy kert volt, mindennel, amit csak kívánni lehetett. Voltak virágbokrok, nagy pázsitos mezők, egy kis tavaeska, ugrókut, árnyas fasorok, leghátul pedig egész sűrű erdő, melynek végében magas kőfal-kerítés húzódott a kert körül. Az erdőcske közepén oszlopokon nyugvó fűdött hely, benne asztallal és padokkal.

Meglátszott, hogy itt már nagyon, nagyon régen nem járt senki. A kertész, a ki a kert többi részét olyan szép rendben tartotta, ezen a tájon nem igen tarthatta szükségesnek a tisztogatást, takarítást. A minden oldalról nyitott házikó tele volt évek óta a szél által oda söpört falevéllal, letört gallyal, úgy hogy alig tudtunk hozzáférni a padokhoz.

— Itt bizonyosan nem járt senki, mióta a nagyapa nem lakik itt, szolt Miczike. Talán már el is felejtették, hogy ez a házikó itt van.

— Ez nagyon jó lesz nekünk, szölt Palika. Majd játszunk rablósdit és ez lesz a rablóvezér vára.

— No persze, majd mi leányok holmi rablójátékát fogunk játszani! mondá Miczike.

— Az igaz! tettem én hozzá. Ez a Palika olyan együgyü! Ilyen szép helyen holmi rablójátékra gondol. Majd kitalálunk mi okosabbat.

Palika megint duzzogott, de nem mert szölni, mert mi ketten erősebbek voltunk s nagyon ránczban tartottuk. Csak dohogott magában és félrevonult tölünk, lábaival turkálva a száraz falevelet, galyakat. Nem ügyeltünk rá s csak később jutott eszembe, hogy egyszer lehajolt és meglepetve kiáltott fel: »Ni, mi van itt!« De akkor nem figyeltem rá, mert Miczikével azon tanakodtunk, hogy micsoda szép játékot eszeljünk ki. Ez a sűrű erdőcske s közepén a rejtett házikó nagyon emlékeztetett a mesére, melyben valami királykisasszony vagy királyfi van elvarázsolva holmi elátkozott kastélyban, honnan jó tündérke szabadítja ki... ilyesmit játszhatunk, vagy pedig legyen a házikó tündér kastély, a hová csak nagy fáradsággal lehet eljutni...

Igy szöttük-fontuk a terveket, de nem készülhettünk el, mert messziről a nevünket kiáltozta valaki. Csak ekkor vettük észre, hogy mialatt a kertet átkutattuk és a szép játékot tervezgettük, már elmúlt a fél nap s itt az ebéd ideje. Ezt persze nem bántuk s szaladva mentünk be a házba.

Mialatt ebédeltünk, nagy boszuságunkra megint megeredt az eső, délután

tehát nem mehettünk ki a szobából. Este felé kiderült ugyan, de a félénk öreg dada csak az udvarra eresztett ki, hogy itt a homokos uton sétálgassunk. A tündérkastély játékát tehát másnapra kellett halasztanunk.

Másnap, nagy örömünkre, megint szép idő volt, kimehettünk az erdőcskébe. A házikóban legelőször rendet kellett teremteni, kisöpörtük a sok szemetet, földiszitetük zöld galyakkal, úgy, hogy jobban illett játékunhoz.

— Így ni! mondám elégedetten. Most már lakhatik itt a tündér. Az pedig én leszek.

— Jól van, szölt Miczike. Én meg leszek a király kisasszony, a kit a gonosz varázsló fogva tart az elátkozott várban.

— Hát én mi leszek? kérdé Palika.

— Te leszel a királyfi, a ki a tündér segítségével kiszabadítod a királykisasszonyt. De most még keresnünk kell valami rejtett helyet, a hol a királykisasszony el lesz varázsolva. Itt a sűrűségben majd találunk buvóhelyet.

Neki indultunk keresni s a mint a magas falkerítés mellett haladtunk, egyszerre azt vettük észre, hogy a kerítés helyett nagy darabon nem egyszerű fal, hanem nagy épület áll. A magas sűrű fáktól eddig nem is láttuk. Most sem sokat láttunk belőle, mert az épületnek csak a háta dőlt a mi kertünkre s nem volt ablak rajta, tehát a ház nem ide tartozott. Mind ebben persze nem volt semmi különös, de nekünk mégis feltűnt, hogy ez a ház így oda van építve a mi kertünkhöz. Hát még mikor Miczike, ki tovább ment, egyszerre csak azt kiáltá:

— Gusztika! Palika! Nézzétek, itt ajtó is van! (Lásd a képet a 325. lapon.)

Csakugyan, ajtó volt a falban, még pedig erős, nagy ajtó. Nagyon rég lehetett az, hogy nyitogatták, mert a kilinése, sarkai egészen rozsdások voltak és bozót nőtt épen az ajtó előtt. Megpróbáltuk kinyitni, de bár a kilincs megmozdult, az ajtó nem nyilt ki. Be volt csukva.

— Ez volna jó elátkozott kastélynak! mondám én. Ez bizonyosan valami elhagyott vén ház, a hol évek óta nem járt senki.

Miczike elgondolkozva nézett az ajtóra.

— De hát miért nyílik ez az ajtó ide a mi kertünkbe?

— Csakugyan! Ez megint valami titok, mondám én.

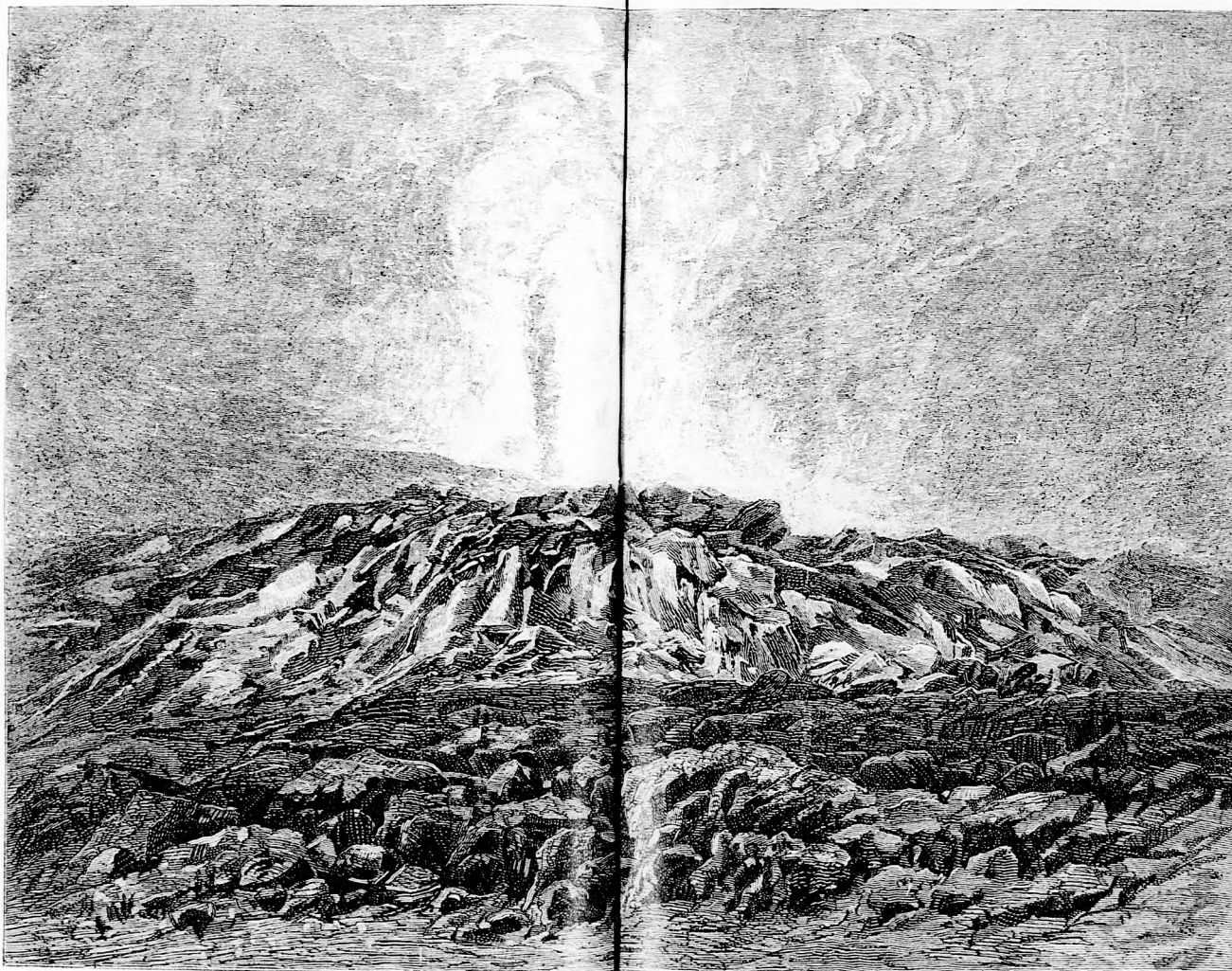
— Ugy-e? szólta Palika sajtóságon hangon. Ugy-e jó volna bejutni? Ugy-e jó volna, ha valaki megtalálná a kulcsot? Hja persze, a kis fiúk nem valók semmire, nem tudnak semmit... a nagy kisasszonyok, azok tudnak mindent.

Csodálkozva néztünk rá, aztán megrohantuk.

— Mit tudsz, Palika? Talán láttad valahol a kulcsot?

De Palika úgy tett, mintha semmit sem tudott volna és mi csakhamar úgy hittük is, hogy nem tud semmit, csak

megtréfált minket. A játékunkhoz különben beértük a csukott ajtóval; úgy képzeltük, hogy itt van az elátkozott várkastély,

TÜZHÁNYÓ HEGY KITÖRÉSE. (Lásd a 331. lapon.)

ezen az ajtón kell betörni s kihozni a királykisasszonyt.

Eljártszottunk pompásan, de mikor

visszértünk a házba, legelső dolgom az volt, hogy megkérdeztem az öreg kulcsárnét, miféle nagy épület az ott a kert végében.

szédunkat és mért szolgál ajtaja a mi kertünkbe? Hát ide jöhetne ha akarna?

Erre már aztán semmit sem felelt az öreg kulcsárné s én boszusan kiáltam, hogy ez nem szép, hogy itt is épen úgy vagyunk, mint nagyapával, nem mondanak meg nekünk semmit... bizonyosan a nagyapa tiltotta meg, mert a nagyapa olyan kegyetlen! Erre az agg nő szeliden, de komolyan mondá:

— Kedves gyermekek, ne szóljanak így a nagyapáról. Tudják-e azt, milyen gondja, bánata van a nagyapának? Ő talán nem tud úgy játszani, enyelegni a kicsinyekkel, mint tudna a mamácska, ha élne... de minden jóval elhalmozza unokáit s bizonyosan jól esnék neki, ha azt látná, hogy igazán szeretik.

Kissé elszégyeltük magunkat mert egy kicsit bűnösök voltunk. Mivel a nagyapa mindig olyan nagyon komoly és szigorú volt, nem igen szerettük.

— Ez nem szép tőlünk, szólta Miczike. Holnap a nagyapa ide jön látogatóba, majd nagyon jók leszünk és megmutatjuk neki, hogy szeretjük.

— Én különösen szeretném, ha jó csokoládé tortát

— Az nem tartozik ide... az másé, soha se gondoljanak vele, felelé.

— De hát kié? Hogy hívják a szom-

hozna, szólta Palika. Az nagyon jó!

— Oh te torkos! Hát csak ezért szeretnéd a nagyapát!

Megpirongattuk, amire ő szokása szerint duzzogott és olyanfélét dörmögött, hogy: »csak azért sem kapják meg... nem adom nekik... azért sem.« Nem értettük s nem törődtünk vele.

(Folytatása következik.)

A RÖG ÉS A GYERTYA.

— Mese. —

Egy kis fiu játszott az ablak alatt és sárból golyót gyurt. De mihamar bele unt, mert sáros lett a keze. Ott hagyta a golyót és elment.

Fent az ablakban egy darabka viaszgyertya állt. Ott felejtette valaki s épen most az ablaknyitáskor meglökték úgy, hogy kiesett a földre. Nagyot koppant.

— Jaj! Jó szerencse, hogy agyon nem ütöttem magamat.

— Ha rám estél volna, még csak meg sem ütöd magadat, én puha vagyok, szólt barátságosan a sárgolyó.

A viaszgyertya gőgösen nézett oda.

— Rád?! Még csak az kellett volna! Az a kis ütődés seabaj, de már azt halálra szégyeltem volna, ha csak hozzád érek is, te hitvány sárkölcncz!

— No, no, hiszen nem is akarom én magamat hozzád hasonlítani, csak épen azt mondtam, hogy szívesen segitettem volna.

— Ne is szólj hozzám többet. Tudd meg, hogy én uri teremben szoktam lenni, előkelő, finom jószág vagyok, ilyen magadféle silánysággal még csak szóba sem állok.

A szerény rög viláért sem erőltette. Ott feküdtek egymás közelében csöndesen. Ezalatt pedig a nap mindinkább magasra emelkedett és izzó forrón odatűzött a fal tövébe. A sárgolyó ezt nagyon szerette, mert mindinkább keményedett, csakhamar olyan lett, mint a kő. De nem szerette ám a gyertya. Szörnyű melege kezdett lenni, olvadni kezdett.

— Jaj, jaj! Csufosan szétolvadok a porban! Jaj végem van! Segítség!

A sárgolyó hallotta.

— Odagurulhatnék elédbe s árnyékom megvédene. De félek, hogy sértené uraságodat, ha közel állnék.

És a gyertya teljesen szétolvadt. A golyót pedig a kis fiu megtalálta és játszott vele, tehát elérte célját, míg a szétfolyt viaszt összetaposták.

KETTEN ÉS EGYEDÜL.

(Képpel a czimlapon.)

*FEHÉRLIK a dér fagya már oda kinn,
Nem nyílik a rózsza a kert utain;*

Itt illatozik a szobánk melegén,

Színe ragyog,

Bimbaja sok —

Virulta felett örül Andi, meg én.

Forgatva a képeket itt csücsülünk,

A rajzokon és szövegén örülünk,

S ha Andika álmosan ágyba pihen —

Ott egyedül

Nesztelenül

Öröm a csend puha perczeiben.

TÜZ

A

hegye
monda
pában

M

láthat

csöppe

és érd

veszed

sőt mé

rengés

városo

vész a

a szer

telik ö

lenkén

A heg

több e

oszlop

látni.

roppan

a félh

az egé

tüzes f

Csak

perzel

rosba,

meztöl

ha ki

Ilyen r

tendöv

a térk

Hercul

gatják

D

lakó e

zasztó

nagyon

menne

vizsgál

kodnak

ott olya

TÜZHÁNYÓ HEGY KITÖRÉSE.

(Képpel a 328—329. lapokon)

Aki közületek már tanult, olvasott földrajzot, bizonyosan olvasott a tüzhányó hegyekről is. Talán azt is megtudnátok mondani, hogy a mi földrészünkön, Európában, hány tüzhányó hegy van?

Mi itt, magyar szép hazánkban nem láthatunk tüzhányó hegyet, amin egy csöppet sem busulunk. Mert nagyon szép és érdekes dolog az, csak hogy egy kicsit veszedelmes. A tüzhányó hegyek közelében, sőt még jó messzire is, gyakran van földrengés, a házak összeomlanak, néha egész városok romba dőlnek és sok ember odavész a leomló falak alatt. Ilyenkor aztán a szerencsétlen embereknek nem igen telik örömiük abban, ha látják, hogy éjjelenként milyen gyönyörű a tűzokádó hegy. A hegy csúcsából roppant magasra, néha több ezer lábnyi magasságra, óriási lángoszlop csap föl, melyet mértföldekre lehet látni. A láng fölött még magasabban roppant füst emelkedik és terjed szét, mint a felhő és ebből a felhőből hamu hull alá az egész vidékre; a hegy oldalán pedig tüzes folyó hömpölyög lassan lefelé: a láva. Csak lassan folydogál, de mindent elperzsel és megöl, és ha beér a faluba, városba, behatol minden házba, udvarra, megtölti az izzó tüzes folyadékkal, mely ha kihül, keményvé válik, mint a kő. Ilyen módon hajdan, ezernyolczsáz esztendővel ezelőtt, a Vezuv (keressétek meg a térképen) eltemette egészen Pompeji és Herculanium városokat és csak most ásogatják ki a házakat a hamuból, lávából.

De ha a tűzokádó hegyek közelében lakó emberek nem szeretik is ezt a borzasztó természeti játékot, a tudósokat nagyon érdekli és ha szerét tehetik, el is mennek a kitört tüzhányó hegyhez, hogy vizsgálhassák, tanulmányozzák. És iparkodnak kitalálni, mi okozza azt, hogy itt-ott olyan borzasztó láng tör ki a földből

és tüzfolyó omlik ki, a lánggal pedig óriási kövek is repülnek fel a föld mélyéből.

Sokáig azt hitték, hogy ez onnan van, mert a föld, melyen mi emberek élünk, a közepében tüzes anyagból áll és csak a fölület van lehülve és megkeményedve, mint a diónak a kérge. De most már sok tudós van, a ki ezt nem hiszi: mert ha tüzes is a föld belseje, az olyan mélyen van, hogy onnan nem jöhet a tüzhányó hegyek lángja és lávája. Hanem magában a föld kérgében támad tűz, még pedig mindig csak ott, a hol sok víz juthat nagy repedéseken át a föld mélyébe, és ezért van az, hogy a tüzhányó hegyek leginkább a tenger partján vagy épen magában a tengerben állanak. Persze, hamarjában azt kellene hinni, hogy a víz még inkább eloltja a tüzet. De ha egy darab nyers mészkövet vízbe teszünk, látjuk, hogy vannak anyagok, melyek épen akkor forrnak, tüzesednek, mikor víz jut hozzájuk. Ilyesmi történik mélyen a föld gyomrában is, és mikor már nagyon meggyült a gőz, az olvadó anyag akkor a tüzhányó hegyben levő nyíláson át kitör a szabadba, rombolva, pusztítva mindent, amit utolér.

Akármilyen szép is ezt nézni, mi bizony örülünk, ugy-e, hogy nálunk nincs és nem köll félnünk, hogy tüzes hamu hull a fejünkre és izzó tüzfolyó tör be a házunkba.

REJTVÉNY.

Első tagom olyat jelent:

Hozzá ha adsz, fogyva fogy.

Ha meg elveszel belőle,

Megnő és leszen nagyobb.

Másik tagom iparost ad —

S most ha összefoglalod:

Egy kitünő apostolnak

Fényes nevét megkapod.

A LEGSZEBB AJÁNDÉK.

— Kicsi beszélyke. —

(Két képpel.)

AGY örömmel szaladt ki Annácska a mama szobájából:

— Jaj de jó, mikor az embernek a születésnapja van!

Nem tudom, csakugyan mindenkinék olyan nagyon jó-e, mert ismertem már

szegény gyermeket, aki semmi különbséget sem tudott a születése napja és más napok közt. De Annácska nem volt ilyen szegény leányka. Most is egyenesen a konyhába szaladt.

— Szakácsné! A mama azt mondta, hogy süssön nekem egy nagy, igen nagy kuglófot, aztán sok mazsola legyen benne, és sok cukor legyen rajta... és nagy legyen, mert ozsonnára sokan leszünk.

— Már készítem, kedves kisasszonykám... nagy lesz, sok mazsola is lesz benne.

— Jaj, de jó lesz! Aztán én fogom ám felvagdalni, kiosztani... eljönnek Juliska, Rézsika és Dinike... mind,

mind! Aztán játszani fogunk... Oh, bár csak mindennap a születésem napja volna... vagy legalább minden héten egyszer!

— Az nem volna jó.

— No persze! Ugyan miért nem?

— Mert nagyon rá unna a kuglófra. Annácska ezt nem hitte el és sokáig nézte, mint készül a nagy kuglóf. Mikor meggyőződött, hogy elég nagy lesz, mazsola is elég lesz benne, a többit rábízta

...NÉZTE, MINT KÉSZÜL.

a szakácsnéra s odább ment. Legelőször kis testvérkéjét, Emmikét kereste föl, hogy eldicsekedjék neki, milyen nagy ünnep lesz ma; de Emmike csak azt értette meg belőle, hogy lesz jó csemege.

— Nadon jó lesz!

Korán délután jöttek a vendégek, mind az Annácska

kis rokonai. Nem jöttek üres kézzel, mind-egyik hozott ajándéku valamit apróságot Annácskának. Mutogatta is büszkén mind-egyik, mit hozott s szerette volna, hogy az övét mondják legszebbnek.

— De nini! szólt Annácska. Hát Ferike hol van?

— Az ám, hol van? Azt hittük, már rég eljött.

Ferike egyik kis rokona volt Annácskának, ki nagyon szerette a jó fucskát.

— No, majd eljön, bizonyosan eljön. Tudom el nem mulasztaná a viláért sem, hogy nekem ne gratuláljon.

De Ferikét bizony hiába várták, csak nem jött. Már sokat játszottak és közeledett az oszonna ideje. Épen be akartak menni a házba, mikor egyik kis vendég a kerítésen kitekintve, fölkiáltott:

— Nézzétek, ott van Ferike a malom ároknál!

Kinézték, csakugyan ott volt. Ott ült a czölöpökön, a kezében halászhorogot tartott és nagyon busnak látszott.

— Ejnye, ez már nem szép tőle! szölt Annácska. Meghívtam és ő inkább

megy egymagában halászatni. No, megállj Ferike, mindjárt kikapsz!

Annácska kiszaladt a hátsó ajtón és csakhamar ott termett.

— Mért halászgatsz most, mikor várunk, Ferike? Nem szép, hogy így magad mulatsz.

— Oh, nem mulatságból teszem, kedves Annácska... neked akartam... halat fogni...

— Nekem? Halat fogni?

— Igen... lásd, nekem még nincs zsebpénzem, nem vehettem neked semmit, a többiek pedig mind vittek ajándékot... Minap mondta, hogy szeretnéd, ha ott az ugrókut medenczében halaeskád volna... hát fogni akartam; de hiába, nem sikerült!

Annácska meghatottan ölelte meg Ferikét.

— És ezért áldogálltál itt a napon dél óta? Örömet akartál nekem szerezni, kedves jó Ferike! És ha nem fogtál is halaeskát, mégis szereztél örömet, te adtad a legszebb ajándékot. Mert amit a többiek adtak, az nekik nem került nagy áldozatukba, de te itt fáradtál, sültél a forró napon, csak hogy megmutasd, hogy szeretsz. Mamácskám pedig sokszor mondta, hogy az szeret igazán, a ki áldozni tud.

Karon fogta s odabent elmondta, hogy Ferike adta a legszebb ajándékot, de az titok marad.

A pompás kuglófból pedig Ferike kapta a legnagyobb darabot.

KÉTFÉLE MULATSÁG.

— Egy kis diák történet. —

Gábor sem szereti a szomszédék Tónija, ha madarokról beszélnek előtte. Mindjárt úgy huzódozik, mintha valami veszedelem fenyegetné, az a hamis Gábor pedig nevetgél. Hát van is oka mindegyiknek arra, amit tesz. Minap hallottam a történetét.

Még a nyár elején volt, mikor Gábor egy gyönyörű napon ebéd után az asztalnál ült és irogatott. Roppantul nehezére esett a munka. Nem is csoda, mikor a nyitott ablakon át olyan csábítólag hívogatott a nyári napsugár. Bizony nehéz ilyenkor dolgozatot írni és arra vigyázni, hogy helyesírási hiba se legyen benne. De meg kellett lenni, tehát bele fogott.

Alig irt egy két sort, mikor valaki bekukkant az ablakon. A szomszédék Tónija volt.

— Gábor, jöjj velem az erdőbe, nagyon szép az idő.

A közeli erdő kedves mulatóhelye volt Gábornak is, szörnyen szeretett volna oda menni. De nem lehet.

— Nem mehetek, Tóni! Csak most fogtam hozzá a feladványomhoz, eltart vagy egy óráig. Most mindjárt négy óra lesz... öt előtt nem szabadulok.

— No bizony! Nekem is van elkészíteni való feladványom; majd megcsinálom, ha visszajöttünk.

— Igen, de nekem szüleim nem engedték meg, hogy kimenjek, és most nem kérhetem meg, mert nincsenek itthon.

— Annál jobb. Találkoztam velök, a kis hugod mondta, hogy a szülőbe mennek

és csak este térnek haza. Addig mi rég itthon leszünk, senki sem fogja tudni, hogy oda jártál.

— Igen... de mikor nem szabad!

— Ugyan ne légy olyan gyáva! Jöjj szaporán! Fölfedeztem tegnapelőtt egy helyet, a hol tömérdek eper van, pedig te szereted.

— De mennyire!

— Ne hát! Azután tudok megint egy másik helyet, a hol tömérdek a fészkek, szedünk szép tojásokat. Magam is elmehetek, de unalmas egyedül járkálni. Jöjj szaporán! Ha eljössz, holnap egy órára kölcsön adom a puskámat.

Ennél csábítóbbat Tóni nem tudott mondani. Mert az ő puskája csakugyan ügyes szerszám volt, rugóra járt s a kavicsot, vesszőt messzire kilökte. Akár madarat is lehetett vele löni, s Gábornak nem volt nagyobb öröme, mintha ezt a puskát a kezébe kaphatta. Le is csapta a tollat és felállt, hogy induljon.

Épen ekkor ütötte az óra nagy zörgéssel a négyet. És mintha minden óraütés nagyot ütött volna a Gábor lelkiismeretére. Egyszerre csak visszaült és elszántan mondá:

— Nem, nem megyek. A kis madarakat nem szabad bántani, eper nélkül pedig meglehetek. Apácska azt mondta, hogy ötig készüljek el a dolgommal s aztán ha kedvem lesz, utánok mehetek. Csak menj magad.

Tóni megvetőleg nézett rá.

— No hát maradj, te gyáva! Nem is hívlak én soha többé mulatni!

Ez nem volt csekély fenyegetés, mert Tóninál senki sem tudott ügyesebben

játéko
marad
a mad

H

nem i

hogy a

oldalt

takhoz

hogy v

Nem i

lehet g

vizbe.

cipőjé

az nag

lépésn

Aztán

mikor

kergetv

szedte

rontott

fényes

Hazam

apja m

L

de nag

semmit

gyerme

már va

annál

szedni.

kutatta

és már

össze. M

egy fész

már gy

fübe, h

aztán f

érte a f

egy hat

játékot rendezni. De már hiába. Gábor maradt, Tóni pedig egymaga neki indult a madárdalos, epres erdőnek.

Hogy nagyon egyenesen ment volna, nem igen mondhatnám. Ugy gondolta, hogy a rendes uton járni unalmas, tehát oldalt került a mezőkre s eljutott a patakhoz. Az már megint unalmas lett volna hogy visszatérjen oda, a hol a hid van. Nem is nagyon mély a patak, keresztül lehet gázolni, legföljebb, ha térdig jut a vízbe. Keresztül is gázolt s még csak cipőjét sem huzta le; tele folyt vízzel, de az nagyon mulatságos volt, mikor minden lépésnél olyan szépen rotyogott a cipő. Aztán a szántóföldön tele ragadt sárral, mikor pedig egy-egy madarat, pillangót kergetve, elbukott, a nedves ruhája magára szedte a földet. De Tóni jókedvét ez sem rontotta, hiszen az erdőben nincs holmi fényes uri szoba, ott járhat akárhogy. Hazamenet pedig majd vigyázni fog, hogy apja meg ne lássa.

Legelőször is az epres helyre ment, de nagy boszuságára nem talált ott már semmit. Ismerték azt a helyet az eprészó gyermekek is, leszédtek és a jó epret most már valahol a városban árulják. No de annál több ideje marad madár tojást szedni. Ebben aztán volt is bősége. Felkutatta a csöndes bokrokat, magas fákat és már vagy tiz szép tojásukat gyűjtött össze. Még egy magas fán pillantott meg egy fészket, melyet ki akart fosztani. A már gyűjtött tojásokat a fa alatt letette a föbe, hogy a mászással össze ne törje, aztán fölkapaszkodott a fára. Még el sem érte a fészket, mikor egyszerre megszólal egy hatalmas hang:

— Hát te semmirevaló ficzkó, mit keresel ott?

Tóni majd leesett ijedtében. Ráismert az erdőszre. Jól ismerte, hogy ez nem igen érti a tréfát. Remegve felelé:

— Hát... hát csak úgy mulatságból fölmásztam.

— Igen. Hát ez a sok madártojáska itt? Nem tudod-e, hogy a kis madarak fészket nem szabad megrabolni? Hogy ezzel hasznos madarakat pusztítasz? Jöjj csak le, barátocskám, hadd számoljunk egy kicsit.

Tóni olyanformát gondolt, hogy nem megy le, akkor nem lesz baja. De ebben csalódott, mert az erdősz így szólt:

— Ha lent nem vagy, amig tizet olvasok, lelőlek. Egy, kettő...

Tóni halálos ijedtében elhitte, hogy a bős erdősz lelövi. Egy-két pillanat alatt lent volt s az erdősz izmos kézzel megfogta.

— Most először is ezeket a tojásokat visszavisszük, mindegyiket a maga helyére.

Keserves multság volt, végig keresni mind a kirabolt fészkeket. De az erdősz nem tágított. Mikor pedig nagysokára elkészültek, a kérelhetetlen erdősz egy jóféle suhogó vesszőt tört le.

— Tiz tojásukat akartál elrabolni, kapsz tizet.

És akárhogy jajgatott Tóni, kemény tiz vesszőt kapott.

— Most pedig viszlek haza apádhoz.

Galléron fogva vezette, s Tóni inkább még tiz vesszőt eltürt volna. Se eper, se madártojás, se multság, helyette vesszőzés és csufos hazajutás a szigorú apa elé! És

látni fogja mindenki! Látták is, még pedig legelőször is Gábor. Mert Gáborék szőlleje előtt kellett elhaladni s Gábor. miután otthon dolgát végezte, kísértált oda s vidáman játszott kis testvéreivel. A domboldalon már messziről meglátta a siralmas állapotban közeledő pajtást. Kiszaladt az utra.

— Te vagy az Tóni? Mi történt veled? Csupa sár és piszok vagy és fogva visznek? Hát ilyen multság volt az erdőben?

Az erdész elmondta, amit kellett s Tóni szégyenkezve fordult el. Gábor pedig félig sajnálkozva mondá:

— No nem hiszem, hogy nagyon jó kedvvel fogja most majd otthon végezhetni a leczkáját. Talán el sem készül és akkor holnap majd az iskolában is rossz dolga lesz. A szülei is aligha megdicsérik. Mégis csak többet ér az én multságom.

És ezóta nem szereti Tóni a madarakat.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXI. köt. 18-dik számában közölt betűrejtvények megfejtése:

Nádasdy. Coriolán.

Mind a kettőt megfejtették: Elekes György, Moesz Milka és Hermina, Grosz Leontine, Porgesz Jenő, Tedesco Aurél, Bakonyi Pál, b. Geramb Alice, Geduly Vilma, Merza Anna és Gizi, Fekete Iona, Weisz Ernő, Ullmann Salamon és Félix, Oravecz Juliska, Ida és Sándor, Perlmutter Giza, Ferenczy Károly és Lajos, Hoffmann Géza és Ernő, Hirschl Matild, Weisz Béla és Kornél, Szerényi Kornélia, Donáth Dezső, Péch Aladár, Kiss Aranka, Péchy László, Czecz Irén és Róza, Székely Aladár, Hubert Irén, Zucker Frida és Róbert, Horváth Róza és Sándor, Pfeiffer Julesa, Latkóczy Etelke, Dózsa Aranka és Ödön, Oesterreicher R. (nevedet jövőre ird ki egészen, mert különben nem közölhetem. Csak híres nagy embereknek elég pusztán a vezeték-

nevüket aláírni. F. b.) Grimm Antal, Csergő Erzi és Bandi, Luszitig Mariska, Slézinger Etel, Karakásevics Jozefine, Beck Nándor, Farnay Béla, Mandl Olga, Scharl Vilma, Martinovich Róbert, Günther Aurél, Váczy Margitka, Tersánszky Szidike.

*

Az elsőt (»Nádasdy«) megfejtették: Vajda Irén, Mezei Mariska és Ilma, Kaufmann Vilma és Róbert, Bornemisza Gabriella (sajátkezű irást kívánok F. b.), Kozmata Margit, Farkas Elza, Tausig Hugó, Redlich Ella, Keczer Stefánia, Wassermann Gizella, Mariska és Ilonka, Gebhardt Ernő, Kun Lajos, Szabadhegyi Elemér, Andorka Emma, Havasy Béla, Spitzer Ödön, Grósz Elemér, Vásárhelyi Aranka és Jolán, Pallavicini Edina, Blum testvérek, Leidenfrost Gyula, Langheim Pál István, Herz Irma és Andor (vagy Hery? Neveteket olvashatóan írjátok ki. F. b.) Muraközy Gizella, Müller Gyula, Baján Etike, Krivány Ilonka, Kirchlechner Gizella, Wenckheim Kriszta, Koller Irma, Rothfeld Anna és Ottó, Szapáry Emi, Zverina Erzsike, Kohn Gizella és Gábor, Schmidt Iona, Löbl Simon.

*

A másodikat (»Coriolán«) megfejtették: Ajkay Leopoldina és Valéria, Hugmayer Stefánia és Ottó, Fülöpp Irma, Hubert Sárka, Miska és Gyula, Krivány Ilonka, Frommer Imre, Hampel Ernestine, Legény Irén, Hieronymi Blanka, Gretscheil Emma, Forster Elvira.

*

A »Kis Lap« XXXI. köt. 17-dik számában közölt rejtvények megfejtését még utólag beküldte: Schmidt Iona.

Jótekonyság.

Halmi Ferencz árvái javára: Egy árva lányka 1 frt 25 kr. — A minta gymnasium III. oszt. nevében Szily Ferencz 1 frt.

*

Tihanyi Miklós árvái javára: Egy árva lányka 1 frt 25 kr. — A minta gymnasium III. oszt. nevében Szily Ferencz 1 frt.

Ezen adakozások ki vannak mutatva a »Nemzet« című napilapban.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!
Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1886. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.